Ankenævnet for Forsikring

Den 24. januar 2018 blev i sag nr. 91187:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har husforsikring i If Skadeforsikring. Han klager over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for et anmeldt angreb af skimmelsvamp i et tagrum. Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at der ikke er tale om en dækningsberettigende skade.

I klageskema af 4/8 2017 til nævnet har klagerens repræsentant bl.a. anført:

> "**Sagsfremstilling**
> *Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.*
> I min egenskab af forsikringsmægler og som repræsentant for forsikringstager, er der indsendt skadeanmeldelse til IF Forsikring vedrørende skimmelsvamp forekomster på loftet, grundet en defekt dampspærre. Der er udarbejdet ingeniørrapport fra [rådgivende ingeniørfirma] der objektivt beskriver at der foreligger en dækningsberettiget skade, den pågældende rapport vedhæftes. Skaden er afvist fra IF Forsikrings side. Henviser til tilsvarende sager hvor forsikringstager har fået medhold: AK 69862 og AK 88932, endvidere kan manglende vedligeholdelse ikke gøres gældende jvnf. FAL paragraf 51.
>
> **Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**
> Medhold i at der er tale om en dækningsberettiget skade."

Selskabet har i brev af 29/9 2017 til nævnet bl.a. anført:

> "Vores kunde har klaget via sin forsikringsmægleren over, at husforsikringen ikke vil dække hans skimmelsvampe skade.
>
> Vi har undersøgt sagen igen og efter fornyet gennemgang fastholder vi, at der ikke er tale om en dækningsberettiget skade.

Kundeforhold

Kunden har købt husforsikring den 01-04-2010. Police vedlagt som **Bilag A**

Forløbet

21-04-2017: Kunden anmelder en skimmelsvampe skade

11-05-2017: Ifs håndværkspartner og kunden gennemgår ejendommen. [Selskabets håndværkspartner] konkluderer, at der ikke kan findes en dækningsberettiget årsag til skimmelsvampen. Besigtigelsesrapportens konklusion er:

'Ved besigtigelsen i fællesskab med FT har det ikke været muligt at finde en direkte skadesårsag. Det kunne ved besigtigelsen konstateres at tagflader i begge sider i sydvestenden er berørt af skimmel på undersiden. Årsagen til dette er ukendt, da der ikke var nogle flækkede plader eller revner eller dårlige skruer i dette område. På baggrund af nævnte og alderen på eternittaget, som vi mener er det originale fra husets bebyggelse fra 1969, er det vores mening at tagets tilstand befinder sig i sin absolutte sidste levetid. NOTE: Det kan ikke udelukkes at fibercementpladen er svagt porøs og at der derved er mulighed for fugtophobning/vandindtrængen/forhøjet kondens. Sammenholdt med lettere støvet/beskidt loftrum (normalt ikke ekstraordinært) med fri ventilation fra udhæng og riste i gavl er der mulighed for luftgennemstrømning og ophvivling af støv som så sætter sig på fugten af undersiden af pladerne hvorved vækstbetingelserne for skimmel er optimale, og det nævnte scenarie kan opstå.'

Besigtigelsesrapport vedlagt som **Bilag B**

11-05-2017: Ifs skaderådgiver afviser sagen med at der er tale om skimmelsvamp isoleret set i henhold til vilkårene: 'FORSIKRINGEN DÆKKER IKKE: skade der kun indvirker på det forsikredes udseende (skade af kosmetisk art), f.eks. misfarvning på grund af blåsplint, mug og skimmel jf. Husforsikringens Dækningsskema side 15, under punkt I. Svamp og Insekt.'

02-06-2017: If bekræfter overfor kunden, at If gerne vil betale for, at kunden får [rådgivende ingeniørfirma] til at lave en rapport for at belyse problemet, idet kunden har forespurgt herom. Vi vil se rapporten igennem, når kunden har fremsendt den.

28-06-2017: If afviser skaden igen efter gennemgang af [rådgivende ingeniørfirmas] rapport. Rapport fra [rådgivende ingeniørfirma] samt mail til forsikringstageren vedlægges som **bilag C**.

Rapporten fra [rådgivende ingeniørfirma] konkluderer, at årsagen skyldtes manglende ventilation af tagrummet. If afviser skaden jf. Husforsikringens dækningsoversigt I2:

Ved trænedbrydende svampeskade dækker husforsikringen ikke skade,

- der skyldtes lukning eller tilstopning af nødvendige ventilationsåbninger
- der kun indvirker på det forsikredes udseende (skade af kosmetisk art), fx misfarvning på grund af skimmelsvamp.

Skimmelsvamp er ikke dækket på husforsikringen som en dækningsberettiget skade.

Da skadeårsagen ikke er omfattet af husforsikringen er følgeskaderne hellere ikke dækket på forsikringen. Så vi kan ikke anerkende den anmeldte skade.

05-07-2017: Forsikringstagen indsender klage over afvisning.

10-07-2017: Ifs skaderådgiver afviser skaden efter vi igen har gennemgået [rådgivende ingeniørfirmas] rapport som kunden har fået udarbejdet. Mail vedhæftes som **bilag D**. If fastholder afvisningen.

Vi fastholder vores afgørelse
Vi mener ikke, at der er kommet yderligere oplysninger i kundens klage til Ankenævnet, og efter fornyet gennemgang fastholder vi afvisningen af skaden grundet at der ikke er tale om en dækningsberettiget skade."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor.

Af besigtigelsesrapport af 11/5 2017 udarbejdet af selskabets håndværkspartner fremgår bl.a.:

"**Årsag til skaden**
Ved besigtigelsen i fællesskab med FT har det ikke været muligt at finde en direkte skadesårsag. Det kunne ved besigtigelsen konstateres at tagflader i begge sider i sydvestenden er berørt af skimmel på undersiden. Årsagen til dette er ukendt, da der ikke var nogle flækkede plader eller revner eller dårlige skruer i dette område. På baggrund af nævnte og alderen på eternittaget, som vi mener er det originale fra husets bebyggelse fra 1969, er det vores mening at tagets tilstand befinder sig i sin absolutte sidste levetid. NOTE: Det kan ikke udelukkes at fibercementpladen er svagt porøs og at der derved er mulighed for fugtophobning/vandindtrængen/forhøjet kondens. Sammenholdt med lettere støvet/beskidt loftrum (normalt ikke ekstraordinært) med fri ventilation fra udhæng og riste i gavl er der mulighed for luftgennemstrømning og ophvivling af støv som så sætter sig på fugten af undersiden af pladerne hvorved vækstbetingelserne for skimmel er optimale, og det nævnte scenarie kan opstå.

Omfanget af skaden
Ukendt da skadesårsagen ikke er påvist."

Klageren fik den 7/6 2017 foretaget en undersøgelse af tagrummet for skimmelsvampevækst og fugt samt skadeårsagen hertil af et rådgivende ingeniørfirma. Af den udarbejdede ingeniørrapport af 15/6 2017 fremgår bl.a.:

"Observationer og registreringer

I det følgende henvises til bilag 1 indeholdende foto 1-12.

Undertegnede observerer følgende i forbindelse med besigtigelsen af tagrummet:

- At der i områder umiddelbart over køkken og stue visuelt konstateres partiel misfarvning/skimmel på underside af tagplader, se bilag 1 foto 5 og 7.

- At tagrummet er naturligt ventileret via tagfod samt ventilationsriste i gavlender, se bilag 1 foto 1 og 2.

- At der på begge sider af tagrummets gangbro er opmagasineret en del genstande i kasser, poser samt løst liggende, se bilag 1 foto 3 og 4.

- At der udover de oprindelige 100mm isolering er udlagt yderligere 200mm efterisolering, hvilket lokalt helt eller delvist blokerer for den naturlige ventilation som oprindeligt har været langs tagfoden, se bilag 1 foto 7.

- At der under det udlagte isoleringsmateriale er lagt en plast dampspærre. Denne er dog brudt omkring loftsspots på badeværelser, se bilag 1 foto 11 og 12. Det var i forbindelse med besigtigelsen ikke muligt at se om dette ligeledes var tilfældet omkring rørgennemføring til skorsten fra brændeovn, se bilag 1 foto 8.

- At tætningsbånd omkring inspektionslem mellem tagrum og bryggers ikke er tæt.

- At eternittaget sandsynligvis er det oprindelige fra 1969 og derfor erfaringsmæssigt indeholder asbest. Der observeres meget lokale opfugtninger af tagplader omkring skruehuller mm., hvilket dog vurderes for forventeligt for en tagbelægning med denne alder.

…

Fortolkning af udtagne skimmelsvampeprøver

På baggrund af ovenstående laboratorieanalyse kan vi på misfarvede tag- samt vandret overflade i tagrummet konstatere skimmelsvampevækst og en massiv tilstedeværelse af en skimmelsvampesporer fra fugtskadeskimmelsvampe, som ligger over et forventeligt niveau. Da de to prøver er udført repræsentativt vurderer vi at hele tagrummet må anses for angrebet.

Konklusion og skadesårsag

Ud fra beskrevne observationer og prøveudtagning, vurderes det for sandsynligt at konstaterede vækst og forekomst af spirringsdygtige skimmelsvampesporer i tagrummet primært er forårsaget af et manglende luftskifte langs tagfod og forstærket af de mange opmagasinerede genstande som forhindrer et effektivt luftflow i området.
Det vurderes derudover at opstigende varm/fugtig luft fra de to badeværelser og bryggers, forårsaget af utætheder i dampspærre omkring loftspots samt utæthed omkring loftslem, ligeledes kan have en medvirkende årsag til problemet. Dette skyldes at den varme og fugtige luft fra boligen nedkøles i det kolde tagrum, hvorefter den vil kondensere.

Hvis fugten ikke ledes ud af tagkonstruktionen, vil fugten sætte sig i på undersiden af taget, spær mv. og herved vil kunne medføre angreb af skimmelsvamp som på sigt vil kunne forårsage råd og svamp. Der henvises endvidere til *BYG-ERFA Erfaringsblad (27)131105* omhandlende *'Tagkonstruktioner med stor hældning – ventilation af tagrum, hanebåndslofter og skunkrum'*.

Forslag til handlingsplan

Nærværende forslag til handlingsplan gives på baggrund af de hidtidige undersøgelsesresultater. Handlingsplanen og dennes anbefalinger er vores skøn over, hvad der er nødvendigt for at hindre, at de konstaterede problemer omkring spiringsdygtige skimmel-

svampesporer i tagrummet udgør et indeklimamæssigt problem. Hvis der i renoveringsprocessen opdages skjulte konstruktioner, som er berørt af fugt og eventuel skimmesvampevækst, skal handlingsplanen eventuelt revurderes/ tilpasses til omfanget.

Da der er tale om et ældre og sandsynligvis asbestholdigt tag anbefales dette udskiftet, da en effektiv skimmelsvampesanering af tagets overflade erfaringsmæssigt ikke er muligt uden en latent risiko for massiv spredning af asbestfibre til tilstødende områder.

Da vi kan dokumenterer vækst af skimmelsvamp og forekomst af skimmelsvampesporer anbefales der snarest foretaget en kombineret skimmelsvampe- og asbestrengøring af hele tagrummet inklusiv alle opmagasinerede genstande som ikke er pakket ned i tillukkede kasser og poser.

Hvis der ønskes dokumentation for om tagpladerne er asbestholdige kan der udtages en materialeprøve heraf som eksempelvis kan indsendes til analyse hos *[rådgivende ingeniørfirmas] Bygningslaboratorium*.

Vi anbefaler, at der benyttes fagfolk til nedenstående arbejder. Dvs. skadesbegrænsningsfirmaer, såsom … eller …, som har erfaring med håndtering af asbest samt fugtskader, herunder affugtning, skimmelsvampesaneringer og -rengøringer.

Arbejdsmiljø og håndtering
…
Etablering af effektivt luftskifte i tagrum
I tagkonstruktioner med 'lufttæt' dampspærre er korrekt ventilation med udeluft en effektiv metode til at undgå fugtskader, da fugttilskuddet indefra fjernes med ventilationsluft udefra, så konstruktionen holdes tør. Der skal derfor etableres et effektivt luftskifte af hele tagrummet hvilket vurderes muligt ved lokal fjernelse af efterisoleringen i randzoner langs tagfoden samt en begrænsning af opmagasinerede genstande i tagrummet. Sidstnævnte gælder især store kasser eller lignende som kan være med til at mindske luftskiftet af hele tagrummet.

Etablering af en tæt dampspærre
Med hensyn til indbyggede halogenspots i badeværelser og evnetuelt andre steder i boligen, anbefales der i tagrum etableret en afstande til andre byggematerialer på 50 mm, hvilket kan opnås ved montering af en 'afstandsdåse' (se figur 1). I tilknytning til dette skal det sikres at den udlagte dampspærre, er tæt omkring installationen, da der ellers er risiko for at varm og fugtig luft fra boligen strømmer op og kondenserer i det kolde tagrum (se figur 2).
…
Med hensyn til inspektionslemmen mellem tagrum og bryggers anbefales der ligeledes sikret en bedre tætning for at forhindre opstigende varm/fugtig luft fra boligen i at trække op i tagrummet.

Dette kan ske ved montering af en ny tætningsliste."

6. 91187

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

	1. SVAMP* OG INSEKT
"**1. FORSIKRINGEN DÆKKER:** Forsikringen dækker direkte skade opstået i forsikringstiden ved:	(Tillægsforsikringen gælder kun hvis det fremgår af policen, at denne risiko er medforsikret.) Skade på træ- og murværk som følge af aktive svampeangreb. Skade på træ som følge af aktivt træødelæggende angreb af husbukke, herkulesmyrer eller den almindelige borebille, hvis skaden har medført en svækkelse af træets funktionsevne. Ved angreb af husbukke dækker vi også bekæmpelsen af disse. Svampe- og insektangreb skat være konstateret og anmeldt i forsikringstiden eller indtil 3 måneder efter forsikringens ophør.
2. FORSIKRINGEN DÆKKER IKKE Bygningsdele eller installationer, der er af erhvervsmæssig art. Driftstab eller andet indirekte tab. Bygningsdele, bygningstilbehør og hårde hvidevarer, der ikke er anbragt på blivende plads. Lysreklamer og lysskilte. Over- og tildækning til svømmebassin og spa- og boblebade. Vindmøller Skade på genstande, der ikke opfylder bygningslovgivningens regler, når årsagen til skaden kan henføres hertil. Skade som følge af fejlkonstruktion eller fejl ved fremstilling eller op-/udførelse af de forsikrede *bygninger** og øvrige genstande. Sker der en videregående skade på andre dele af *bygningen** kan rimelige udgifter til udbedring af denne dog forventes dækket, dog ikke ved olieforureningsskader. Alle K2, K3 og UN skader, som er nævnt i en *tilstandsrapport**, der er mindre end 6 år gammel, på ejendommen. Undtagelsen gælder såvel de nævnte skader som eventuelle følgeskader. Skade, der er dækket af garanti eller reklamationsret.	Skade, der skyldes lukning eller tilstopning af nødvendige ventilationsåbninger. Skade, der kun indvirker på det forsikredes udseende (skade af kosmetisk art), fx misfarvning på grund af blåsplint, mug og skimmel. Skade i sternbeklædning, vindskeder og tilhørende dæk- og udhængslister, *uafdækkede rem- spær- og bjælkeender**. Skade på udvendige trapper, verandaer, terrasser, drivhuse, flagstænger, altaner, balkoner, svalegange, solafskærmninger, pergolaer, plankeværker og stakitter. Skade i træfundamenter og træpilotering samt skade, som udbreder sig fra disse. Skade i bindingsværkskonstruktioner. Skade i kælderbeklædning, dvs. trægulve, indfatninger, vægbeklædning og fodpaneler i kældre og under terræn. Skade forårsaget af rådborebiller (tømmersvampens borebille).

…

	J. RÅD*
1. FORSIKRINGEN DÆKKER: Forsikringen dækker direkte skade opstået i forsikringstiden ved:	(Tillægsforsikringen gælder kun hvis det fremgår af policen, at denne risiko er medforsikret.) Skade på træ- og murværk som følge af *svamp**, som bliver karakteriseret som *råd**. Rådangrebet skat være konstateret og anmeldt i forsikringstiden eller indtil 3 måneder efter forsikringens ophør.
1. FORSIKRINGEN DÆKKER IKKE: Bygningsdele eller installationer, der er af erhvervsmæssig art. Driftstab eller andet indirekte tab. Bygningsdele, bygningstilbehør og hårde hvidevarer, der ikke er anbragt på blivende plads. Lysreklamer og lysskilte. Over- og tildækning til svømmebassin og spa- og boblebade. Vindmøller. Skade på genstande, der ikke opfylder bygningslovgivningens regler, når årsagen til skaden kan henføres hertil. Skade som følge af fejlkonstruktion eller fejl ved fremstilling eller op-/ udførelse af de forsikrede *bygninger** og øvrige genstande. Sker der en videregående skade på andre dele af *bygningen** kan rimelige udgifter til udbedring af denne dog forventes dækket, dog ikke ved olieforureningsskader. Alle K2, K3 og UN skader, som er nævnt i en *tilstandsrapport**, der er mindre end 6 år gammel, på ejendommen. Undtagelsen gælder såvel de direkte nævnte skader som eventuelle følgeskader. Skade, der er dækket af garanti eller reklamationsret.	Skade, der skyldes lukning eller tilstopning af nødvendige ventilationsåbninger. Skade, der kun indvirker på det forsikredes udseende (skade af kosmetisk art), fx misfarvning på grund af blåsplint, mug og skimmel. Skade i sternbeklædning, vindskeder og tilhørende dæk- og udhængslister, *uafdækkede rem-, spær- og bjælkeender**. Skade på udvendige trapper, verandaer, terrasser, drivhuse, flagstænger, altaner, balkoner, svalegange, solafskærmninger, pergolaer, plankeværker og stakitter. Skade i træfundamenter og træpilotering samt skade, som udbreder sig fra disse. Skade i kælderbeklædning, dvs. trægulve, indfatninger, vægbeklædning og fodpaneler i kældre og under terræn. Skade i bindingsværkskonstruktioner. Skade på *bygninger**, der ikke er opført på støbt eller muret fundament samt garager, carporte og andre udhuse, fx udestuer, der ikke er/kan godkendes af de offentlige myndigheder som beboelse.

…

11. Ordforklaring

…

RÅD

Skader på træ, der er forårsaget af *svampe** og/eller bakterier og hvor nedbrydningen er karakteriseret ved en langsomt forløbende ødelæggelse i forhold til konstruktionens forventede levetid.

…

8. 91187

SVAMP
Skader på træ, der er forårsaget af træødelæggende svampe, hvor nedbrydningen er karakteriseret ved en hurtigt forløbende ødelæggelse i forhold til konstruktionens forventede levetid."

Nævnet udtaler:

Klageren har anmeldt, at den forsikrede ejendoms tagrum er angrebet af skimmelsvamp som følge af en defekt dampspærre.

Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at der ikke er tale om en dækningsberettigende skade.

Klagerens repræsentant har henvist til en udarbejdet ingeniørrapport, der objektivt beskriver, at der foreligger en dækningsberettigende skade. Klagerens repræsentant har anført, at manglende vedligeholdelse ikke kan gøres gældende, jf. forsikringsaftalelovens § 51.

Af besigtigelsesrapport af 11/5 2017 udarbejdet af selskabets håndværkspartner fremgår det blandt andet, at "ved besigtigelsen i fællesskab med FT har det ikke været muligt at finde en direkte skadesårsag. Det kunne ved besigtigelsen konstateres at tagflader i begge sider i sydvestenden er berørt af skimmel på undersiden. Årsagen til dette er ukendt, da der ikke var nogle flækkede plader eller revner eller dårlige skruer i dette område. På baggrund af nævnte og alderen på eternittaget, som vi mener er det originale fra husets bebyggelse fra 1969, er det vores mening at tagets tilstand befinder sig i sin absolutte sidste levetid. NOTE: Det kan ikke udelukkes at fibercementpladen er svagt porøs og at der derved er mulighed for fugtophobning/vandindtrængen/forhøjet kondens. Sammenholdt med lettere støvet/beskidt loftrum (normalt ikke ekstraordinært) med fri ventilation fra udhæng og riste i gavl er der mulighed for luftgennemstrømning og ophvivling af støv som så sætter sig på fugten af undersiden af pladerne hvorved vækstbetingelserne for skimmel er optimale, og det nævnte scenarie kan opstå".

Klageren fik den 7/6 2017 foretaget en undersøgelse af et rådgivende ingeniørfirma, der skulle klarlægge årsagen til skimmel- og fugtproblemerne i tagrummet. Af den udarbejdede ingeniørrapport af 15/6 2017 fremgår det blandt andet, at "på baggrund af ovenstående laboratorieanalyse kan vi på misfarvede tag- samt vandret overflade i tagrummet konstatere skimmelsvampevækst og en massiv tilstedeværelse af en skimmelsvampesporer fra fugtskadeskimmelsvampe, som ligger over et forventeligt niveau. Da de to prøver er udført repræsentativt vurderer vi, at hele tagrummet må anses for angrebet". Det fremgår endvidere, at "ud fra beskrevne observationer og prøveudtagning, vurderes det for sandsynligt at konstaterede vækst og forekomst af spirringsdygtige skimmelsvampesporer i tagrummet primært er forårsaget af et manglende luftskifte langs tagfod og forstærket af de mange opmagasinerede genstande som forhindrer et effektivt luftflow i området. Det vurderes derudover, at opstigende varm/fugtig luft fra de to badeværelser og bryggers, forårsaget af utætheder i dampspærre omkring loftspots samt utæthed omkring loftslem, ligeledes kan have en medvirkende årsag til problemet. Dette skyldes at den varme og fugtige luft fra boligen nedkøles i det kolde tagrum, hvorefter den vil kondensere. Hvis fugten ikke ledes ud af tagkonstruktionen, vil fugten sætte sig i på undersiden af taget, spær mv. og herved vil kunne medføre angreb af skimmelsvamp som på sigt vil kunne forårsage råd og svamp".

Det fremgår af dækningsskemaet i forsikringsbetingelserne under punkt I. "SVAMP* og INSEKT," at forsikringen dækker "skade på træ- og murværk som følge af aktive svampeangreb". Det fremgår endvidere, at forsikringen ikke dækker "skade, der kun indvirker på det forsikredes udseende (skade af kosmetisk art), fx misfarvning på grund af blåsplint, mug og skimmel".

Svamp er i forsikringsbetingelserne defineret som "skader på træ, der er forårsaget af træødelæggende svampe, hvor nedbrydningen er karakteriseret ved en hurtigt forløbende ødelæggelse i forhold til konstruktionens forventede levetid".

Nævnet bemærker indledningsvist, at det efter almindelige forsikringsretlige principper påhviler klageren at bevise, at der foreligger forhold, som udgør en dækningsberettigende skade.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at der er tale om et dækningsberettigende svampeangreb.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der ved besigtigelsen er konstateret skimmelsvamp, samt at skimmelsvamp ikke karakteriseres som en trænedbrydende svamp, hvorfor skimmelsvampeskaden ikke er omfattet af forsikringens svampe- og insektskadedækning.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det af forsikringsbetingelserne fremgår, at forsikringen ikke dækker "skade, der kun indvirker på det forsikredes udseende (skade af kosmetisk art), fx misfarvning på grund af blåsplint, mug og skimmel".

Nævnet finder endvidere, at klageren ikke har bevist, at den konstaterede skimmelsvamp er en følge af en anden dækningsberettigende skade. Nævnet bemærker, at der under den tegnede husforsikring ikke er dækning for en defekt dampspærre.

Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for den anmeldte skimmelsvampeskade med henvisning til, at der ikke er tale om en dækningsberettigende skade.

Det, som klagerens repræsentant i øvrigt har anført, kan efter nævnets opfattelse ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand